

Insta:isa-diabet

www.Bimaramozesh.blogfa.com

[Telegram.me/bimar_amozech](https://t.me/bimar_amozech)

کد: B.H.E.77

سال تهیه: بهار ۱۳۹۵

بازنگری: ۱۴۰۰

فاویسم

یک بیماری ارثی است که نقص آنزیم G6PD، منجر به نوع خاصی از کم خونی می شود چرا که در صورت نقص این آنزیم، که در تمام سلول های بدن وجود دارد، سلول های قرمز خون به مواد اکسیدان حساس شده و به سمت تخریب شدن پیش می روند زیرا اکسیداسیون موجب پاره شدن غشاء سلول شده و محتویات آن بیرون می ریزد. (مواد اکسیدان یعنی موادی که اکسیژن در آنها زیاد تولید می شود. همین امر باعث می شود که گلبول های قرمز فاویسمی ها در مقابل مواد اکسیدان از بین بروند یا پاره شوند).

علائم:

بیمار پس از مصرف یا تماس با برخی مواد نظیر باقلا دچار استفراغ، رنگ پریدگی، زردی پوست یا سفیدی چشم، قرمز یا تیره شدن ادرار، گاهی درد شکم یا کمر، تب خفیف می شود. و در صورت عدم درمان بیمار به کم آبی و نارسایی حاد کلیه مبتلا می گردد. حملات حاد تخریب سلول های قرمز خون در بیشتر افراد به صورت خود به خود متوقف می شود اما این امر به معنی رسیدگی نکردن به بیمار نیست بنابراین اقدامات حمایتی برای بیمار طی فاز حاد تخریب سلول های قرمز خون ضروری است.

تشخیص:

باگرفتن نمونهی خون و ادرار و انجام آزمایشات مختلف میسر است.

درمان:

این بیماری درمان قطعی ندارد و تنها اقدام موثر، پیشگیری از بروز حمله با پرهیز از مواجهه با مواد اکسیدان و در صورت بروز حمله مراجعه سریع به پزشک جهت اقدامات نگهدارنده و حمایتی جهت پیشگیری از عوارض تخریب سلول های قرمز خون است.

نکات مهم:

والدین باید کاملاً با نام داروهایی که ممکن است باعث بروز علائم فاویسم شوند آشنا باشند و در صورت

مراجعه به پزشک دیگر یادآور شوند که فرزندشان به فاویسم مبتلا است.

✚ از خوردن باقلا به هر شکل و نوع و حتی لمس آن و یا از بوییدن گل و گرده‌های باقلا خودداری کنید. فرد مبتلا به فاویسم نباید از کنار مزرعه‌های باقلا عبور کند.

✚ برای جلوگیری از آسیب‌های کلیوی بیمار باید مایع درمانی شود بنابراین مصرف مایعات به صورت وریدی (سرم) و اگر بیمار تحمل داشت به صورت خوراکی توصیه می‌شود.

✚ گاهی در صورت کم‌خونی شدید نیاز به تزریق خون می‌باشد.

✚ فاویسمی‌ها نباید در منزل از نفتالین و حشره‌کش استفاده کنند.

✚ غذاها، گیاهان و موادی که در مبتلایان به فاویسم نباید مصرف شوند:

✚ خانواده نخودیان (لگومینوزه): باقلا ، انواع افزودنی‌های غذایی که سویا در آنها وجود دارد. گیاه خرنوب ، کهور و ...

✚ سولفیت‌ها و غذاهای شامل آنها: سولفیت‌ها به طور وسیعی در انواع مواد غذایی مصرف می‌شوند ، بنابراین باید بر چسب مواد غذایی را برای بررسی وجود آنها مورد توجه قرار داد.

✚ منتول و مواد غذایی و فرآورده‌های بهداشتی شامل آن : مشکل بتوان خمیر دندان ، آب‌نبات ، خوشبو کننده دهان و یا دهان شویه‌هایی را پیدا کرد که در آن منتول به کار نرفته باشد. بنابراین باید احتیاط لازم را به کار برد. عصاره نعناع طبیعی منع مصرف ندارد.

✚ رنگ‌های خوراکی مصنوعی ، حنا ، نفتالین و نوشابه‌های الکلی نیز منع مصرف دارند.

✚ اسیداسکوربیک: در برخی مواد ویتامین‌ها اضافی می‌شود که دوز بالای آن می‌تواند مشکل‌ساز باشد.

لیست داروهایی که در مبتلایان به کمبود آنزیم G6PD تخریب سلول‌های خونی ایجاد می‌کند:

داروهای ضد مالاریا (کلروکین ، پریماکین ، پاماکین ، کیناکرین ، کینین) سولفونامیدها : کورتیموکسازول (تری متوپریم - سولفومتوکسازول) ، نالیدیکسیک اسید (نگرام) ، سولفاستامید ، سولفاپریدین ، سولفانیلامید ، سولفادیازین ، سولفی سوکسازول

ترکیبات نیتروفوران : فوروکسون ، فورودانتین ، فورابن ، نیتروفورانتونین ، فورازولیدون ، نیتروفورازون (فوراسین) ، سپتاپرین ، سپتاپرین

داروهای متفرقه: متیلن بلو ، پروبنسید ، استیل سالیسیلیک اسید ، فنازوپریدین ، فنیل هیدرازین ، بنزن ، نفتالین ، ایزونیازید ، آسپرین ، آنتی پیرتیک‌ها ، بلودومتیلن ، استامینوفن

مشاور علمی: آقای دکتر علی هوایی (متخصص کودکان و نوزادان)

منبع: میرلاشاری، ژ. رسولی، م. پرستاری کودکان - کودک بیمار، تهران، اندیشه رفیع ۱۳۸۹. چاپ دوم.